

Aardappelmarkt wacht op het weer

Verzopen aardappelen, phytophthora en weinig tal. Dat is de ene kant van het sentiment op de aardappelmarkt. De andere kant is een lichte toename van het Europese areaal en gewassen met een goede opbrengstpotentie. Tot dusver slaat de balans door naar een negatieve stemming. Veel hangt af van wat het weer verder gaat doen.

Door: Egbert Jonkheer
Fotografie: Egbert Jonkheer

Het begin van het aardappelhandelsseizoen 2007/08 is er een om gauw te vergeten. Verwerkers konden al vroeg beschikken over grote hoeveelheden nieuwe oogst en dat leidde tot lage prijzen. De prijzen begonnen nog op 7 à 8 euro per 100 kilo maar zakten in juli terug tot een dieptepunt van 3,5 euro.

Het grote aanbod werd veroorzaakt door uitbreiding in de vroege teelt, door telers die probeerden in te spelen op het gat tussen oude en nieuwe oogst. Ook bleken de rendementen in de fabriek extreem hoog. Meer dan 90 procent grof was geen uitzondering en dan waren het ook nog eens knollen met lengte. Alleen de aanhoudende regen kon de prijzen nog enigszins redden. Dat gebeurde ook. Wie kon rooien, ontving eind juli weer prijzen van rond de 7 euro.

Inmiddels zijn de middelvroege rassen aan de beurt. Door het lage tal is de opbrengst van Felsina in de eerste week van augustus gewoontjes: 45 tot 50 ton per hectare. Het onderwatergewicht is hoog, met waarden ruim boven de 400 gram.

Hoofdoogst

De berichtgeving rond de hoofdoogst werd de afgelopen maanden gedomineerd door de wateroverlast. De vele regen zorgde voor een problematische phytophthorabestrijding en leidde

tot rot op lager gelegen perceelsdelen en rond spuitsporen. Compleet verregende percelen zijn vooral te vinden in de Giethoornse polders en het Zuidwesten van Nederland.

In Engeland is de wateroverlast het grootst geweest. Niet alleen is er directe schade door zuurstofgebrek maar ook door aantasting door phytophthora. Sommige telers konden veertien dagen achtereen niet spuiten omdat het simpelweg niet een aantal uren achtereen droog bleef. Inmiddels zijn de eerste vrachten Nederlandse aardappelen al naar Engeland gebracht en ook later in het seizoen biedt de markt mogelijkheden voor export. Mits de kwaliteit hier natuurlijk goed is.

Negatief

Hoewel er veel gediscussieerd wordt over de te verwachten kwaliteit, is er in dit stadium nog weinig over te zeggen. Voorlopig gaat men ervan uit dat er aardappelen genoeg komen, getuige de prijsontwikkeling op de termijnmarkt. Die schommelde afgelopen week rond de 11 euro. Het areaal in Europa lijkt ten opzichte van vorig jaar licht te zijn gestegen met ongeveer 1 procent.

Krijgen we een mooie nazomer, dan blijft de stemming negatief. Valt de kwaliteit tegen of keren de buien terug, dan ziet het plaatje er heel anders uit. De bodem is nog verzadigd en phytophthora ligt nog altijd op de loer. De komende weken zijn daarom bepalend voor het verdere verloop van de markt.

Redelijke start met Felsina's

Als een van de weinigen kon Harry Uitdewillegen op de scheiding van juli en augustus het land op om te rooien. Zijn zandgrond in Wouwse Plantage was weliswaar ook nat, maar de vierrijige rooier van de loonwerker kon er toch aardig uit de voeten. Het was het startschot voor de oogst van in totaal 24 hectare Felsina. De opbrengst en kwaliteit vallen Uitdewillegen mee. De bruto-opbrengst lag in de eerste week van augustus op 55 ton, het onderwatergewicht bedroeg 402 tot 427 gram en het totale percentage tarra op 8. „Het is een perceel waar nog nooit aardappelen op hebben gestaan, dus het zal iets beter zijn dan de rest”, verwacht Uitdewillegen. Hij heeft 40 ton per hectare gecontracteerd op 10 cent en enkele weken geleden 10 ton extra per hectare vastgelegd op 6 cent. Aangezien de prijzen daarna snel daalden, tot 3,5 cent, leek dat een goede zet

maar tijdens het rooien lagen de af-landprijzen tussen de 6 en 7 cent vanwege de aanhoudende neerslag. Onder de streep blijft er voor de Brabantse teler zo'n 4.500 euro opbrengst over, en dat stemt hem gezien het seizoen tevreden.

Behalve Felsina teelt Uitdewillegen 20 hectare Asterix en Ramos, die de bewaring ingaan. De groei is goed, al zit er in Ramos wat waterschade. „Op de plek waar leidingen zijn ingegraven, is te veel water blijven staan.”

Regen zorgt voor rot

De Asterix die Jan Timmers op de foto laat zien, zijn er nog goed vanaf gekomen. De lenticellen staan wijd open maar rotte knollen zijn op dit perceel nauwelijks te vinden. De akkerbouwer in Heijningen is even bij het maaidorsen weggelopen om een paar aardappelen op te graven. Toch bedriegt de schijn. Het land van de Brabantse akkerbouwer heeft de afgelopen maanden diverse malen blank gestaan en dat heeft in vrijwel alle gewassen schade veroorzaakt. Van zijn 83 hectare aardappelen is naar schatting 10 procent verrot. Nader onderzoek van de schade-experts moet daar helderheid over verschaffen. De slechtweerverzekering keert pas uit als meer dan een kwart van het areaal is verrot.

Het ras Innovator is er het ergst aan toe. Timmers: „Dat ras is een juffertje. Het loof wordt bruin en de groei is er uit. Die zijn over twee weken dood.” Op basis van de proefrooiingen schat Timmers dat er zo'n 40 ton per hectare onder zit. „En dat is niet genoeg.” Wat de rest van zijn aardappelen gaat doen, is afwachten. Komt er een hitteperiode of opnieuw veel neerslag, dan vrees Timmers het ergste. De planten kunnen weinig hebben omdat een groot deel van de wortels is afgestorven. Maar komt er een aardige nazomer, dan zal het gewas zich nog enigszins herstellen. Al zit een topooget voor Timmers niet meer in. Een lichtpuntje is dat phytophthora ondanks de lastige aanloop van het seizoen geen problemen geeft.

Op zoek naar koper voor Bildtstar

Terwijl zijn tarwestro aan de andere kant van de weg op de vrachtauto wordt gezet, graaft Hendrik de Heer een paar stammen op in zijn perceel Bildtstar. Er komen prachtige knollen naar boven: mooi rood, zonder pok en in een prima maatverhouding. „Het was een goede keus om Amistar te gebruiken bij het poten. Volgens mij heeft dat bijgedragen aan de mooie kleur”, oordeelt de akkerbouwer uit Zuid-Beijerland. De aanblik van het perceel zelf is iets minder fraai. Het loof is hier en daar gehavend en de spuitsporen staan tot de rand toe vol met water. „We hebben alles over ons heen gehad; hagel, heel veel neerslag, phytophthora, noem het maar op. Maar rot zit er gelukkig niet in.” Achteraf gezien komt het goed uit dat de aardappelen niet zo diep zijn gepoot. De ruggen hebben hun drainagefunctie optimaal kunnen uitvoeren. In de geopende rug is duidelijk te zien dat de aardappels op een 'tafeltje' van kleigrond liggen. „Eigenlijk was het nog aan de natte kant om te poten, vandaar dat we niet zo diep zijn gegaan. Met frezen heb ik er echter een flinke rug bovenop gezet.” Hoewel de groei er nog niet uit is, beginnen de knollen aardig aan de maat te raken. De Heer hoopt eerdaags een koper te kunnen vinden voor zijn Bildtstar.

